

Presidentti Martti Ahtisaaren hautamuistomerkki

Kilpailuohjelma

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

1 Presidentti Martti Ahtisaaren hautamuistomerkki -kilpailuohjelma

Valtioneuvoston kanslian 16. tammikuuta 2024 asettama toimikunta järjestää presidentti Martti Ahtisaaren hautamuistomerkin suunnittelukilpailun.

Presidentti Ahtisaaren hautamuistomerkkitoimikunta kutsuu suomalaisia ja Suomessa pysyvästi asuvia ammattitaiteilijoita ottamaan osaa kilpailuun.

Kilpailussa noudatetaan Suomen Taiteilijaseuran avoimen kuvataidekilpailun sääntöjä (15.6.2020) siltä osin kuin säännöistä ei ole tässä kilpailuohjelmassa toisin määrätty.

1.1 Taustaa

Helsingin Hietaniemen hautausmaalle haudattujen entisten Suomen tasavallan presidenttien haudoille on toteutettu hautamuistomerkki. Presidentti Ahtisaaren hautamuistomerkkilpailu jatkaa tätä perinnettä.

Martti Oiva Kalevi Ahtisaari (23. kesäkuuta 1937, Viipuri – 16. lokakuuta 2023, Helsinki) oli Suomen tasavallan kymmenes presidentti. Ahtisaari toimi presidenttinä vuosina 1994–2000.

1.2 Hietaniemen hautausmaa

Hietaniemen hautausmaa on Helsingin ja koko Suomen näkökulmasta kulttuuri-historiallisesti tärkeä hautausmaa, jossa sijaitsee useiden valtionpäämiesten ja muiden merkkihenkilöiden hautoja.

Vuonna 1829 perustettuun hautausmaahan kuuluu ilmeeltään ja luonteeltaan erilaisia alueita, jotka kertovat Suomen ja Helsingin historian vaiheista. Hietaniemen hautausmaalla on myös merkittävä kansallinen asema juhla- ja muistopäivien sekä vierailujen seremonioissa ja traditioissa.

Yhdeksän edesmenneen presidentin haudoista seitsemän on Hietaniemen hautausmaalla. Kahden presidentin haudat sijaitsevat muilla paikkakunnilla, presidentti Svinhufvudin (1861–1944) hauta Luumäellä ja presidentti Kallion hauta (1873–1940) Nivalassa.

Presidentti Ahtisaaren hauta sijaitsee Hietaniemen hautausmaan pohjoispuolella, lähellä vuonna 1933 valmistunutta Hietaniemen hautausmaan uutta siunauskappelia ja pääporttia. Hauta on siunauskappelia vastapäätä aivan portin vieressä olevalla alueella, johon on haudattu myös presidentit Risto Ryti, Urho Kekkonen ja Mauno Koivisto sekä useita pääministereitä ja muita valtiomiehiä.

1.3 Kilpailuohjelman säännöt

1. Kilpailun tarkoituksena on löytää ehdotuksia Hietaniemen hautausmaalla Helsingissä sijaitsevan presidentti Martti Ahtisaaren haudan hautamuistomeriksi. Hautatunnus 02-03-025-01-0001. (Liitteet 1–3). Tavoite on, että toteutettavaksi valittu teos olisi valmis ja asennettu paikoilleen 10.11.2024.
2. Presidentti Ahtisaaren haudalle sijoittuvan hautamuistomerkin tulee soveltua käyttötarkoitukseensa. Se on pysyvä ja ajaton. Sen luo voi tulla ja sen viereen, läheisyyteen ja sitä vasten on mahdollista asettaa kukkalaite tai seppele. Muistomerkin tulee soveltua ympäristöönsä, olla aikaa ja luonnonolosuhteita kestävä ja vuodenaikojen vaihtelut huomioiva.

Hautamuistomerkin tulee olla normaalein toimin ylläpidettävissä. Muistomerkin suunnittelussa on otettava huomioon, että se sijoittuu hautausmaalle. Muistomerkin tulee olla kooltaan ja mittasuhteiltaan ympäristöön soveltuva.

Hautamuistomerkin suunnittelussa tulee huomioida, että siihen on mahdollista sijoittaa kahden henkilön nimi ja syntymä- ja kuolinaika. Muistomerkin tulee olla myös väliaikaisesti siirrettävissä.

3. Kilpailuehdotukseen tulee sisältyä seuraavat luonnokset ja tiedot:
- a. Projektit teoksesta
    - Kuvista tulee ilmetä teoksen sijainti alueella sekä mittakaava.
    - Yhden kuvista tulee olla kuva, jossa teos esitetään riittävän yksityiskohtaisesti.
    - Kuvien koko A3 jäykälle alustalle pohjustettuina.
    - Kaksi projektia.
  - b. Havainnekuvat teoksesta
    - Kuvista tulee ilmetä teoksen sijainti alueella sekä mittakaava.
    - Yhden kuvista tulee olla maisemakuvaan upotettu kuva, joka havainnollistaa teoksen sijoittumisen ympäristöön.
    - Kuvista tulee ilmetä teoksen keskeinen ajatus ja idea
    - Yhden kuvista tulee olla havainnekuva katsojan silmäkorkeudelta.
    - Kuvien koko A3 jäykälle alustalle pohjustettuina.
    - Kaksi havainnekuva.
  - c. Kirjallinen selostus A4-koossa teoksen suunnittelun lähtökohdista, keskeisestä ajatuksesta, toteuttamistavasta, materiaaleista ja teknisistä ratkaisuista sekä muista mahdollisista seikoista, joita kilpailuehdotuksen tekijä pitää tärkeänä.
  - d. Kustannusarvio A4-koossa. Kustannusarviossa on eriteltävä:
    - Teoksen materiaali- ja työkustannukset
    - Mahdolliset perustustöiden kustannukset
    - Taiteilijan palkkio
    - Kustannusarvioon tulee liittää selvitys teoksen huolto- ja ylläpitotarpeesta vuositasolla
  - e. Lisäksi toimitettavaan materiaaliin voi halutessaan liittää valokuvia pienoismallista. Kuvat tulee kiinnittää yhdelle A3-kokoiselle jäykälle alustalle.
  - f. Kaikki edellä mainitut kilpailuehdotuksen materiaalit **pdf-tiedostoina** muistitikulla. Pdf-tiedostoista on poistettava tekijän henkilöllisyyteen liittyvät tunnisteet. Kilpailijan vastuulla on varmistaa, että käytettävä tallennusväline on tietoturvallinen ja materiaali ladattavissa.

4. Kilpailun aikataulu

- Kilpailun julkistaminen **2.2.2024**
- Kilpailuaika päättyy **15.4.2024**
- Kilpailun tulokset julkistetaan **13.5.2024**

5. Palkintoihin varattu summa on yhteensä 24 000 euroa. Mikäli palkintoja vastaava määrä kilpailuehdotuksia jätetään määräaikana, jakaantuvat palkinnot seuraavasti:

- ensimmäinen palkinto 13 000 €
- toinen palkinto 7 000 €
- kolmas palkinto 4 000 €

Palkintolautakunnalla on oikeus jakaa palkintoihin varattu summa toisinkin, kuitenkin siten, että kokonaissumma säilyy samana.

Palkinnot eivät ole verovapaita. Kilpailulle ei ollut mahdollista hakea verovapautta Taiteen edistämiskeskukselta, koska kilpailu toteutetaan vuonna 2024 ja verovapautta vuonna 2024 järjestettäviin kilpailuihin olisi pitänyt hakea 31.8.2023 mennessä.

6. Palkintolautakunnan muodostavat presidentti Martti Ahtisaaren hautamuistomerkkitoimikunta:

Timo Lankinen, alivaltiosihteeri, valtioneuvoston kanslia (puheenjohtaja)
Tiina-Kaisa Laakso-Liukkonen, johtava asiantuntija (sihteeri)
Antti Ahlava, professori, Aalto-yliopisto
Marko Ahtisaari, taiteellinen johtaja, omaisten edustaja
Saara Hacklin, kokoelmaintendentti, Kansallisgalleria
Teemu Laajasalo, piispa, Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli
Juha Rintamäki, seurakuntayhtymän johtaja, Helsingin seurakuntayhtymä
Pirjo Sanaksenaho, professori, Aalto-yliopisto
Denise Ziegler, professori, Taideyliopisto

Suomen Taiteilijaseuran nimeäminä taiteilijajäseninä:
Kuvanveistäjä Anne Meskanen-Barman
Kuvanveistäjä Matti Tapani Nurminen

Palkintolautakunnassa on yksitoista jäsentä. Jokaisella palkintolautakunnan jäsenellä on yksi ääni.

Palkintolautakunnan sihteerinä toimii johtava asiantuntija Tiina-Kaisa Laakso-Liukkonen valtioneuvoston kansliasta. Kilpailun välityshenkilönä toimii kilpailuasiamies Viivi Kuosa Suomen Taiteilijaseurasta.

7. Kilpailuehdotukset tulee jättää valtioneuvoston kanslian kirjaamoon, Ritarikatu 2B, 00170 Helsinki. Valtioneuvoston kanslian kirjaamon postiosoite on: Valtioneuvoston kanslian kirjaamo, PL 23, 00023 Valtioneuvosto. Lähetyksessä tulee olla tunnus: "Presidentti Ahtisaaren hautamuistomerkki".

Kilpailuaika päättyy 15.4.2024 klo 16, jolloin kilpailuehdotusten tulee olla perillä. Tämän ajankohdan jälkeen saapuvia ehdotuksia ei huomioida. Kilpailija vastaa kuljetuksesta ja siitä aiheutuvista kustannuksista.

Kilpailuehdotuksia otetaan vastaan 12.2.2024–15.4.2024 arkipäivinä klo 9.00–16.00

8. Kilpailuehdotuksessa ei saa olla tekijän nimeä eikä muutakaan merkintää, josta tekijän henkilöllisyys olisi pääteltävissä. Kaikesta toimitettavasta materiaalista on poistettava tekijän henkilöllisyyteen liittyvät tunnisteet. Kilpailumateriaali on varustettava nimimerkillä. Kilpailuehdotuksen nimimerkki on samalla teoksen nimi. Kilpailuehdotuksen mukana on seurattava yksi nimimerkillä varustettu, suljettu kirjekuori, jonka tulee sisältää tekijän nimi, osoite, sähköpostiosoite, puhelinnumero ja nimimerkki. Nimimerkki ei saa olla sellainen, josta tekijän henkilöllisyys olisi pääteltävissä.
9. Kilpailuehdotusten omistusoikeus ja tekijänoikeudet säilyvät tekijällä. Tekijänoikeuden käytöstä on sovittava Kuvasto ry:n tai milloin Kuvasto ei edusta tekijää, tekijän kanssa erikseen. Kilpailua koskevassa materiaaleissa ja viestinnässä sekä kilpailuehdotusten näyttelyyn liittyvissä materiaaleissa ja viestinnässä valtioneuvoston kanslialla on oikeus käyttää kilpailuehdotuksista kilpailuun toimitettua materiaalia.
10. Lopullisen teoksen tilaamisesta päättää valtioneuvoston kanslia. Valtioneuvoston kanslialle esityksen tekee presidentti Martti Ahtisaaren hautamuistomerkkitoimikunta kuultuaan presidentti Martti Ahtisaaren omaisia. Toteutettavaksi valitusta teoksesta tehdään taiteilijan kanssa erillinen sopimus.
11. Kilpailun tultua ratkaistuksi palkintolautakunnan valitsevat kilpailuehdotukset julkaistaan nähtäville sähköisesti valtioneuvoston verkkosivuilla. Vain palkittujen nimet julkaistaan.

Palkitut kilpailuehdotukset ja palkintolautakunnan valitsemat kilpailuehdotukset voidaan asettaa näytteille kahden viikon ajaksi toukokuussa 2024 myöhemmin ilmoitettaviin tiloihin, Helsingissä.

Kilpailun päätyttyä kilpailuehdotukset on noudettava pois 18.6.2024 mennessä tai annettava siinä ajassa järjestäjälle ohjeet niiden palauttamisesta, minkä jälkeen noutamatta jääneet ehdotukset hävitetään.

Kilpailuehdotukset ovat noudettavissa valtioneuvoston kanslian kirjaamosta, Ritarikatu 2B, 00170 Helsinki. Kilpailuehdotukset ovat noudettavissa 3.6.2024–18.6.2024 arkipäivinä klo 9.00–16.00.

Ohjeet palauttamisesta tulee toimittaa sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo.vnk@gov.fi. Kilpailija vastaa palauttamisen kuljetuksesta ja siitä aiheutuvista kustannuksista.

Lisätietoja kilpailuehdotusten noutamisesta ja palauttamisesta julkaistaan kilpailun tulosten julkistamisen jälkeen valtioneuvoston verkkosivuilla <https://valtioneuvosto.fi/presidentti-ahtisaaren-hautamuistomerkki>.

12. Kilpailuehdotuksia koskevia lisäkysymyksiä voi esittää välityshenkilölle, Viivi Kuosalle 18.2.2024 mennessä sähköpostitse osoitteeseen viivi.kuosa@artists.fi. Saapuneisiin kysymyksiin pyritään vastaamaan mahdollisimman pian niiden vastaanottamisesta. Kysymykset vastauksineen julkaistaan viimeistään 29.2.2024. mennessä.

Kysymykset vastauksineen julkaistaan valtioneuvoston verkkosivuilla <https://valtioneuvosto.fi/presidentti-ahtisaaren-hautamuistomerkki>.

Hietaniemen hautausmaalla järjestetään presidentti Ahtisaaren hautapaikalle tutustuminen perjantaina 9.2.2024 klo 9–11, johon kilpailusta kiinnostuneet voivat osallistua. Paikalla Hietaniemen hautausmaan henkilökuntaa.

13. Kilpailijoiden ja kilpailun palkintolautakunnan välinen mielipiteiden vaihto kilpailuun liittyvistä kysymyksistä on kielletty. Palkintolautakunnan toiminta kilpailun arvostelun aikana on salainen. Kilpailuun lähetettyjä ehdotuksia ei saa julkistaa ennen kuin kilpailun tulos on julkistettu.

Tämä kilpailuohjelma on hyväksytty Suomen Taiteilijaseurassa 15.1.2024.

Presidentti Martti Ahtisaaren hautamuistomerkki -kilpailuohjelman julkaisupäivä on 2.2.2024.

Kilpailuohjelma julkaistaan valtioneuvoston verkkosivuilla <https://valtioneuvosto.fi/presidentti-ahtisaaren-hautamuistomerkki>

Liitteet

- Liite 1 Karttakuva 1, Hietaniemen hautausmaan kartta (pdf)
- Liite 2 Karttakuva 2, Hietaniemen hautausmaan korttelikartta (pdf)
- Liite 3 Karttakuva 3, Presidentti Ahtisaaren hautamuistomerkin aluerajaus (pdf)
- Liite 4 Tarkentavia taustatietoja suunnittelulle (pdf)
- Liite 5 Helsingin Seurakuntayhtymän hautamuistomerkkiohjeistus (pdf)

Liitteet ja valokuvia hautapaikan ympäristöstä valtioneuvoston kuvapankissa
<https://kuvapankki.valtioneuvosto.fi/>

VALTIOEUVESTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

SNELLMANINKATU 1, HELSINKI
PL 23, 00023 VALTIOEUVOSTO
p. 0295 16001
info.vnk@gov.fi